

ประชาธิปไตยกับสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ*

DEMOCRACY AND THE PUBLIC FIGURE'S EXPRESSION FREEDOM

กิตติพงษ์ โคตรจันทิก, พระศิวกอร์ ปญญาวุฑฒ, อภิขญา ฤชัย

Kittipong Khotchunthuek, Phrasiwakorn Panyawoottho, Apichaya Ruechai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Kittipong_joo11@hotmail.com

บทคัดย่อ

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ตามหลักการของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าวหากกระทำการอยู่ภายใต้กฎหมาย บทความวิชาการนี้ได้ทำการศึกษาปัญหาการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงทิศทางในอนาคตและการแก้ปัญหา จากการศึกษาพบว่า บุคคลสาธารณะ ย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป หากแต่การแสดงความคิดเห็นและการร่วมกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลสาธารณะ ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและตนเองเป็นวงกว้าง เช่น เสื่อมเสียชื่อเสียงและความนิยมของตนเอง เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงจากประชาชน ถึงขั้นดำเนินคดีทางกฎหมาย ดังนั้นจึงกำหนดทิศทางในอนาคตทั้ง 4 ด้านเพื่อเป็นการเปิดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลสาธารณะ 1 คือ ด้านประชาชนควรเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 2 คือ บุคคลสาธารณะควรมีความเป็นกลางในการสื่อสาร และให้ข้อมูลที่เป็นจริง 3 คือ ด้านสื่อ ต้องไม่ลิดรอนสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ ไม่ทำการบิดเบือนข้อมูล สื่อต้องเป็นตัวกลางสุดท้ายนี้อำนาจรัฐ ข้อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ รัฐต้องไม่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพ อีกทั้งยังต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกให้กับประชาชนและบุคคลสาธารณะ บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

คำสำคัญ: ประชาธิปไตย; สิทธิเสรีภาพ; การแสดงความคิดเห็น

Abstract

Freedom of opinion and expression were the fundamental human freedom that should be enjoyed according to the principles of democratic governance. The right and freedom must be protected if the citizen acted under the country laws. This article was studied the public figures' expression problems occurred in Thailand, the right and freedom of expression, including the future direction as well as the solutions. This study was found that public figures had the same right and freedom of expression as the general citizens but their opinions and participation in political activities widely effected on society and themselves, such as, defamation, popularity drop, severe criticism from the public and legal action. Therefore, 4 future directions were set to open up the freedom of expression and the impact on public figures. Firstly, citizen should respect each other's opinions. Secondly, public figures should impartially communicate, provide truthful information to the people. Thirdly, media should not be the middleman, not deprive the public figures' right to express their opinions and not distort information. Finally, stage powers, laws and regulations of stage must not reduce right and freedom. Moreover, state must protect people and public figures' expression together with fairly enforced law.

Keywords: Democracy; Right and Freedom; Expression

บทนำ

ประเทศไทยเปลี่ยนการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 มาเป็นการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และเป็นระบอบการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งทุกคนย่อมมีความเสมอภาคและมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน ในทุกเรื่องของประชาธิปไตย (สิทธิกร ศักดิ์แสง และณัฐภัทร ธีรารงค์กุล, 2557) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ได้ระบุไว้ว่าประชาชนทุกคน มีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การกำหนดนโยบายของรัฐ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การลงสมัครเลือกตั้ง การเรียกร้อง การชุมนุมทางการเมือง หรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน (พิสิษฐ์ วงศารัตน์ศิลป์, 2560) การแสดงความคิดเห็น เป็นหนึ่งในสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ตามมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญปี 2550 กล่าวว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียนการพิมพ์การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีการอื่น (ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย, 2559) และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2560 มาตรา 34 บัญญัติว่า

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน นั้นหมายถึงประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีและมีเหตุผล ตามสิทธิของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างสรรค์และจรรโลงสังคม ทั้งนี้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การดำรงชีวิต ความบันเทิง การประกอบอาชีพ สิ่งแวดล้อม การเมืองและสังคม โดยสามารถแสดงออกมาในรูปของการพูด การเขียน การรวมตัวกันเพื่อจุดประสงค์บางอย่างหรือจุดประสงค์ทางการเมือง โดยสิทธิดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายและสังคม อีกทั้งต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น หากเมื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวประชาชนย่อมได้รับอำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมายและอำนาจจากรัฐจะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเอง ทั้งทางด้านชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ชื่อเสียงและความเป็นส่วนตัว อย่างเท่าเทียมกัน โดยต้องไม่ทำการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (วนิดา แสงสารพันธ์, 2550)

อย่างไรก็ตาม มาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญปี 2550 กล่าวถึงการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ว่าทุกการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ไม่ขัดต่อความสงบของประเทศและไม่เป็นการสร้างความเกลียดชังระหว่างประชาชนด้วยกัน รวมไปถึงการวิพากษ์วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ หากบุคคลใดกระทำการดังกล่าวจะต้องโทษทางอาญาในเรื่องความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ จากข้อบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี แต่ความคิดเห็นเหล่านั้นต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศและไม่ล่วงเกินพระมหากษัตริย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555) ในความสนใจของสาธารณชนทั่วไปในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งหรือเป็นระยะเวลาอันยาวนาน 6 ยินยอมที่จะดำเนินชีวิตด้วยการจับตามองของประชาชนและสื่อมวลชน รวมถึงความคุ้มครองทางกฎหมายในความสัมพันธ์น้อยกว่าบุคคลทั่วไป เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอื่นเนื่องมาจากความมีชื่อเสียง ถือเป็นบุคคลตัวอย่างและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของประชาชนทั่วไป การกระทำของบุคคลสาธารณะหรือการแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา เมื่อได้แสดงออกมาย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมไม่มากนักน้อย โดยขอบเขตกฎหมายอาญาที่คุ้มครองการวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนต่อบุคคลสาธารณะ กล่าวว่า ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเป็นธรรมและเป็นความจริง และสามารถวิจารณ์อย่างรุนแรงได้โดยไม่มีผิด บุคคลสาธารณะจำเป็นต้องรับฟังคำติชมจากการแสดงความคิดเห็นของผู้คนที่มีต่อผลงานหรือการกระทำของตน รวมทั้งต้องมีความอดทนอดกลั้นมากกว่าบุคคลทั่วไป เนื่องมาจากความมีชื่อเสียงและถือเป็นบุคคลสาธารณะ

ปัญหาการแสดงความคิดเห็นและการแสดงจุดยืนของบุคคลสาธารณะในประเทศไทย

ตามหลักการเมืองการปกครองในประเทศไทยได้กล่าวว่าประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หากแต่สภาพสังคมที่เป็นจริงในปัจจุบันทำให้การเมืองได้ถูกแบ่งแยกออกไปจากประชาชน เป็นเรื่องที่ประชาชนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวและไม่ควรแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเปิดเผย โดยเฉพาะบุคคลสาธารณะไม่ควรที่จะต้องแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแต่อย่างใด ควรจะรักษาความเป็นกลางและประชาธิปไตยไว้ ในปัจจุบันได้มีการเรียกร้องให้บุคคลสาธารณะออกมาแสดงจุดยืนทางการเมืองมากขึ้น อันเนื่องมาจากชื่อเสียงและอิทธิพลของการสื่อสารของบุคคลเหล่านี้สามารถเรียกความสนใจ และสามารถสร้างแรงผลักดันให้กับประชาชนได้ (กมลมาศ ฤทธิศักดิ์วรกุล, 2554) ซึ่งหากบุคคลเหล่านั้นได้ออกมา Call Out หรือแสดงจุดยืนและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยส่วนใหญ่ มักจะได้รับความชื่นชมจากกลุ่มคนรักประชาธิปไตย มีกระแสและมีการเรียกร้องให้เป็นตัวแทนสินค้าบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย หากแต่ดาราที่เพิกเฉย หรือให้การสนับสนุนกับรัฐบาลเผด็จการประชาชนมักจะนิยมเรียบุคคลเหล่านั้นว่า สลิม (อันหมายถึง ฝ่ายที่นิยมในรัฐบาลและจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์) หากแต่ความคิดเห็นของบุคคลดังกล่าว ขัดแย้งกับประชาชนส่งผลให้ เกิดการคว่ำบาตรในโลกออนไลน์ กระแสความนิยมตกต่ำ ประชาชนไม่ติดตามผลงาน มีการเลิกจ้างงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงรายได้และปัญหาอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามมีปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นและการแสดงจุดยืนทางการเมืองของบุคคลสาธารณะโดยเฉพาะบุคคลที่มีชื่อเสียงและบุคคลในวงการบันเทิง ที่ถูกจัดวางโครงสร้างทางสังคม ที่ไม่ได้ที่เอื้อต่อเสรีภาพในความเป็นตัวของตัวเองที่จะแสดงความคิดเห็นตามหลักสิทธิและเสรีภาพของตน เพราะการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลเหล่านี้มีราคาและมูลค่า ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการการลงทุน การโฆษณา การควบคุมสื่อ โครงสร้างของสื่อ ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ถูกจำกัดสิทธิและห้ามไม่ให้แสดงความคิดเห็น เพราะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและอาชีพของตน ทำให้การเชื่อมโยงระหว่างบุคคลสาธารณะหรือดารา กับประชาชนในด้านการเมืองมีความสัมพันธ์กันน้อยลง (ไอลดา พิศสุวรรณ, 2563)

จากปัญหาดังกล่าวได้ทำการศึกษา รวบรวมเหตุการณ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลสาธารณะในการแสดงจุดยืนและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองดังตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลสาธารณะย่อมแตกต่างจากบุคคลทั่วไป รวมถึงผลลัพธ์ของการแสดงความคิดเห็นไม่ว่าผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นเชิงบวกหรือเป็นลบย่อมไม่กระทบต่อชื่อเสียงหรือกระทบต่อการงานด้านอื่น ๆ ในทางกลับกันเมื่อบุคคลสาธารณะแสดงความคิดเห็นในด้านลบ ย่อมเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ กระแสต่อต้านจากประชาชน จนเป็นเหตุทำให้เสียชื่อเสียง เสียภาพลักษณ์และส่งผลกระทบต่องาน รวมถึงบางครั้งทำให้เกิดการฟ้องร้องและแจ้งความเพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นของบุคคล

สาธารณะ ในทางกลับกันหากบุคคลสาธารณะเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็น (เจียบ) ย่อมจะถูกดันและเรียกร้องให้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองบ้าง เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนในประชาธิปไตย (พิราภรณ์ วิภูรัตน์, 2563)

ตารางที่ 1 เหตุการณ์การแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ การกระทำและผลกระทบ

เหตุการณ์	การกระทำ	ผลกระทบ
แสดงความคิดเห็นขัดแย้งทางการเมือง,แสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของรัฐบาล สิ่ง แวด ล้อม โร คระ บา ด (COVID-19) และอื่น ๆ	ได้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง สิ่งแวดล้อม โรคระบาด ร่วมเดินขบวนและเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมือง เคลื่อนไหวทางการเมืองผ่านโซเชียลมีเดีย(Social media) เช่น แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางส่วนตัว (facebook, Instagram และอื่น ๆ) วิพากษ์วิจารณ์ต่อว่าการทำงานของรัฐบาลและบุคคลอื่น ๆ	ด้านดี ได้รับสมญานามว่าเป็น นักประชาธิปไตย นักเคลื่อนไหวและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน สามารถรณรงค์เชิญชวนประชาชนบางส่วนมาร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้และเป็นแบบอย่างในประชาธิปไตยเป็นตัวแทนและเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชน ด้านเสีย ถูกยกเลิกงาน ยกเลิกการจ้างงาน ถูกถอนตัวจากการเป็นตัวแทนองค์กรต่างๆและสินค้าสำหรับโฆษณาเสียค่าปรับในการวิพากษ์วิจารณ์ประชาชน บางส่วนแสดงความคิดเห็นอย่างหยาบคายต่อการกระทำของตนมีการจับกุมแกนนำหรือผู้นำทางการเมืองประชาชนไม่ติดตามผลงานเสียชื่อเสียงเกิดการฟ้องร้องและออกหมายจับ ถูกกล่าวหาว่าแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จกระทำผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ร.ก.สถานการณ์การบริหารในสถานการณ์ฉุกเฉิน และ พ.ร.บ.อื่น ๆ
การแสดงสัญลักษณ์ทางการเมือง	การชูสามนิ้ว การผูกโบว์สีขาว การแต่งกายเลียนแบบ โพสรูปภาพหรือข้อความที่สะท้อนการเมือง ป้ายข้อความ นำสีมาทาตัวและเปรียบเปรยว่า “ประชาชนถูกป้ายสี” อัตคิลิปแต่ดูตลกเสียออกเปรียบเสมือนว่าประชาชนไม่มีสิทธิในการแสดงออก และถูกจำกัดทางความคิด	
การแสดงจุดยืน และ ร่วมเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพของประชาธิปไตย	ร่วมเดินขบวนเรียกร้องทางการเมือง บริจาคเงินสนับสนุน	
การสนับสนุนกลุ่มผู้ชุมนุมที่แสดงออกทางการเมือง	สนับสนุนกลุ่มผู้ชุมนุมที่แสดงออกทางการเมือง ประณามความรุนแรงหลังมีการสลายการชุมนุม ร่วมเดินขบวนกับผู้ชุมนุม บริจาคเงินและสิ่งของ	

จากตารางข้างต้นที่ผู้เขียนได้ติดตามข้อมูลทางการเมืองผ่านสื่อกระแสหลักหลายสำนักและวิเคราะห์ประมวลผลจากโดยการเปรียบเทียบของบุคคลที่ออกมาแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นตัวแทนฝ่ายอนุรักษ์นิยมและฝ่ายเสรีนิยมใหม่ ต่างก็ได้รับผลกระทบจากฝ่ายตรงข้ามไม่ต่างกัน อย่างไรก็ตามการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นสิ่งที่ประชาชนสามารถพูดคุยกันได้ปกติจึงทำให้เกิดประเด็นคำถามว่า ความเป็นประชาธิปไตยมีการเคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกหรือไม่ สิทธิเสรีภาพในการพูดของประชาชนและของบุคคลสาธารณะเป็นอย่างไรในระบอบประชาธิปไตย และบุคคลเหล่านั้นควรที่จะแสดงความคิดเห็นต่อไปหรือไม่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากแสดงความคิดเห็น รวมถึงการหาแนวทางเพื่อให้บุคคล

สาธารณะและประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองหรือเรื่องอื่นๆได้อย่างเสรี ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องรู้ถึงหลักการและทิศทางในอนาคตสำหรับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทุกคนรวมถึงบุคคลสาธารณะด้วย

ทิศทางในอนาคตของการแสดงความคิดเห็นในประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนกับบุคคลสาธารณะในการแสดงออกทางการเมือง และแนวทางการแก้ปัญหา

ในส่วนนี้จะแบ่งแนวทางและการระบุทิศทางในอนาคต สำหรับการแสดงจุดยืนและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองออกเป็น 4 ส่วนคือ ประชาชน บุคคลสาธารณะ (ดารา นักร้อง นักแสดงและอื่น ๆ) สื่อและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง สูดท้ายอำนาจรัฐ ข้อกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้บุคคลสาธารณะ

ประชาชน

1. ควรรับฟังความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ นำมาประมวลผลและก่อให้เกิดแนวคิดเชิงสร้างสรรค์มากกว่าการวิพากษ์วิจารณ์เชิงตำหนิ รวมถึงการว่ากล่าวให้ร้ายหรือกระทำการใดให้บุคคลดังกล่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง

2. ประชาชนควรยึดหลักการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย สำนึกของความเป็นเจ้าของประเทศและเป็นเจ้าของสังคม เช่น การแสดงความคิดเห็น และเคารพในความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยที่ไม่นำความคิดของตนเองมาเป็นที่ตั้งและต้องไม่ใช่สิทธิเสรีภาพของตนเองไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

3. การยอมรับความแตกต่างในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นทางความคิด ทางสังคมและการแสดงออก และควรยอมรับหากผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า รวมทั้งตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ เพื่อป้องกันไม่ให้ความแตกต่างนั้นนำมาซึ่งความแตกแยกของคนในสังคม

4. ลดระดับความรุนแรงในการแสดงความคิดเห็นผ่านโลกออนไลน์หรือโซเชียลมีเดีย แต่ทำการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ ชี้แนะให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นมากกว่าการใช้สื่อออนไลน์ โจมตีและทำให้บุคคลนั้นสูญเสียสิทธิและพื้นที่ทางสังคมไป (ดวงพร หมั่นนุช, 2557)

5. ประชาชนควรมีข้อมูลข่าวสารที่เป็นความจริงครบถ้วน มาประกอบความคิดและการตัดสินใจก่อนการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ผู้ใดและประเด็นใดก็ตาม ซึ่งทุกการแสดงความคิดเห็นควรผ่านการพิจารณาและการไตร่ตรองก่อน

6. การสร้างจิตสำนึกทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็น ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นแต่ต้องไม่หยาบคายหรือละเมิดสิทธิของผู้อื่น สร้างความเท่าเทียมกันในสังคมไม่ว่าบุคคลสาธารณะหรือประชาชนจะแสดงความคิดเห็น การรับผิดหรือผลกระทบควรที่จะต้องมีย่างเท่าเทียมกัน

7. ประชาชนทุกคนมีสิทธิพูด กระทำและแสดงความคิดเห็นในด้านดีหรือด้านที่ไม่ดีกับการเมืองได้ โดยได้รับความคุ้มครองตามระบอบประชาธิปไตย

บุคคลสาธารณะ

1. การแสดงจุดยืนและความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะตามหลัก ประชาธิปไตยสามารถกระทำได้ โดยต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศและเป็นบ่อเกิดของความแตกแยก ดังนั้นหากบุคคลสาธารณะต้องการแสดงจุดยืนหรือความคิดเห็นใดใดก็ตาม ควรยึดหลักทางสายกลางหรือการแสดงความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ของประชาชนและให้พลังจากความนิยมจากประชาชน ปรับเปลี่ยนทิศทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2. สร้างค่านิยมในวงการบันเทิง วงการสื่อสารมวลชนและบุคคลสาธารณะต้องมีบทบาทและหน้าที่ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงจุดยืนทางการเมือง ว่าเป็นหนึ่งสิทธิที่ทุกคนสามารถทำได้ เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชนไม่อาจจะแสดงออกไปในทิศทางไหนก็ตาม รวมถึงเป็นตัวกลางให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงความถูกต้องและความสมเหตุสมผลในประเด็นดังกล่าว

3. บุคคลสาธารณะ สามารถเป็นตัวเปลี่ยนทิศทางการเมืองและสังคมได้ เนื่องจากใช้พลังของมวลชนและชื่อเสียง ที่สามารถเชิญชวนประชาชนมาร่วมกิจกรรม ไม่จะเป็นการเมืองสังคม สิ่งแวดล้อม สามารถปรับเปลี่ยนสังคมไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้นได้ (สมิตานัน หยงสตาร์, 2563)

4. ควรทำให้การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องปกติ เป็นสิ่งที่ควรกระทำและเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ รวมถึงการเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ชื่นชมกับผู้ที่แสดงความคิดเห็นที่ดียอมรับและเคารพในสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

5. การสื่อสารกับสังคม เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองและเหตุการณ์ความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยหลักความเป็นจริง ข้อเท็จจริง โดยไม่ใช่อารมณ์ส่วนตัวในการขับเคลื่อนการเมือง ดังนั้นก่อนการแสดงความคิดเห็นควรต้องผ่านการพิจารณาไตร่ตรองเป็นอย่างดี

6. การร่วมรณรงค์ทางการเมืองให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญ โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วน และการร่วมรณรงค์ให้ประชาชนแสดงออกทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนเหล่านั้นสามารถใช้สิทธิของตนเองได้ตามหลักประชาธิปไตย

7. หากมีการทุจริตคอร์รัปชันทางการเมือง บุคคลสาธารณะควรที่จะต้องออกมาแสดงความคิดเห็นและแสดงจุดยืน เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและแรงผลักดันให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อเท็จจริงต่าง

สื่อและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิงสื่อและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง ส่งผลการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ของประชาชน รวมถึงเป็นช่องทางของประชาชนในการใช้สิทธิ เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น ตามหลักแห่งความเป็นประชาธิปไตย โดยปัจจัยดังกล่าวย่อมส่งผลทั้งดีและด้านเสียต่อบุคคลสาธารณะ ดังนั้น จึงเกิดการวิเคราะห์ทิศทาง

ในอนาคตถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อ รวมถึงบริบทของวงการบันเทิงที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อบุคคลสาธารณะ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลสาธารณะ ดังนี้

1. สื่อไม่ควรบิดเบือนสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ และให้การสนับสนุนทุกความคิดเห็น หากความคิดเห็นเหล่านั้นเป็นเรื่องจริง ไม่หยาบคาย อยู่ภายใต้กฎหมายและศีลธรรมอันดีของประเทศรวมถึงภายใต้หลักการปกครองแบบประชาธิปไตย
2. สื่อไม่ควรบิดเบือนข้อมูลให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง และต้องทำการเสนอเรื่องราวและข่าวสารให้ตรงตามความเป็นจริง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสื่อและโลกออนไลน์สามารถชี้ประเด็นทางสังคมและให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นส่งผลไปทางบวกและทางลบได้ ดังนั้นควรให้ประชาชนเป็นฝ่ายวิเคราะห์ความคิดเห็น แยกแยะความเห็นดังกล่าวด้วยตนเอง
3. จำกัดอำนาจของสื่อในการตีแผ่หรือสร้างกระแส สร้างประเด็นการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความแตกแยก อีกทั้งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลสาธารณะท่านนั้น
4. ปรับบทบาทของสื่อมวลชนในการเคารพในการเป็นมนุษย์และเสรีภาพของประชาชน และลดช่องว่างระหว่างสังคม
5. การฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในความขัดแย้ง ที่เกิดจากการแสดงบทบาททางการเมืองของบุคคลสาธารณะเหล่านั้น โดยการจัดให้มีการรับฟังและแลกเปลี่ยนมุมมองกันอย่างต่อเนื่อง
6. สื่อควรเพิ่มบทบาทในการคลี่คลายความขัดแย้งโดยทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะให้ทุกฝ่าย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบและดำเนินการต่อสื่อที่กระทำผิดจรรยาบรรณอย่างจริงจัง และให้สื่อมีความรับผิดชอบต่อสังคม ประชาชนและบุคคลสาธารณะเหล่านั้น
7. ในสังคมและโลกออนไลน์ ส่งผลทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และทั่วถึง จึงจำเป็นต้องใช้พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ในบางครั้ง เพื่อใช้จำกัดขอบเขตเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน โดยเฉพาะประเด็นที่นำมาซึ่งความแตกแยกของคนในประเทศ รวมถึงการหมิ่นประมาทและละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
8. เพิ่มจรรยาบรรณสื่อในการนำเสนอ วิเคราะห์ข่าวสาร ให้ครบถ้วนตามกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณของอาชีพ

กล่าวสรุปได้ว่า สื่อควรมีการนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา มีจรรยาบรรณ อีกทั้งสื่อยังต้องเป็นตัวกลางในการลดความขัดแย้งเพื่อให้กระแสสังคมเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดี รวมถึงการใช้พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ มาช่วยจำกัดความรุนแรงของการแสดงความคิดเห็น เพื่อก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ปกป้องคุ้มครองชื่อเสียงและสิทธิของบุคคลสาธารณะในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (กรกริช มุ่งสวัสดิ์ และญาติกา กาศยปนนท์, 2561) วงการบันเทิงควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้

บุคคลสาธารณะ นักแสดงหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง สามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรี ไม่กระทบต่องานและชื่อเสียงของวงการมาษา

อำนาจรัฐ ข้อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

ส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสิทธิของบุคคลสาธารณะ โดยการกำหนดขอบเขตของประชาชนต่อการแสดงความคิดเห็น ให้อยู่ภายใต้หลักการแห่งประชาธิปไตย รวมถึงการปกป้องสิทธิ และชื่อเสียงของบุคคลสาธารณะได้ โดยทิศทางในอนาคตของอำนาจรัฐ ข้อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง สามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลสาธารณะได้ดังนี้

1. รัฐต้องไม่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน ควรเปิดกว้างอย่างเสรี และประชาชนทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้

2. รัฐควรรองรับการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คຸ້ມครองสิทธิและเสรีของผู้ที่แสดงออกและผู้ที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม นำมาซึ่งความเชื่อมั่นความปลอดภัยของประชาชนและบุคคลสาธารณะในการแวดวงต่าง และยึดหลักในการเคารพสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน

3. ใช้ระบบกฎหมายลงโทษในกรณีหมิ่นประมาท ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การใช้ถ้อยคำแสดงความเกลียดชัง รวมไปถึงกาสร้างข่าวลือ ข่าวปลอม ให้อื่นเข้าใจผิดโดยเจตนา ก็มีสิทธิที่ผู้กระทำจะโดนฟ้องหมิ่นประมาทได้ เพื่อเป็นการลงโทษตามกฎหมาย

4. คຸ້ມครองการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคล หากเป็นเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) โดยไม่ต้องรับผิดทางอาญารฐานหมิ่นประมาทแต่ประการใด รวมถึงควรให้กฎหมายคຸ້ມครองบุคคลที่แสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมือง

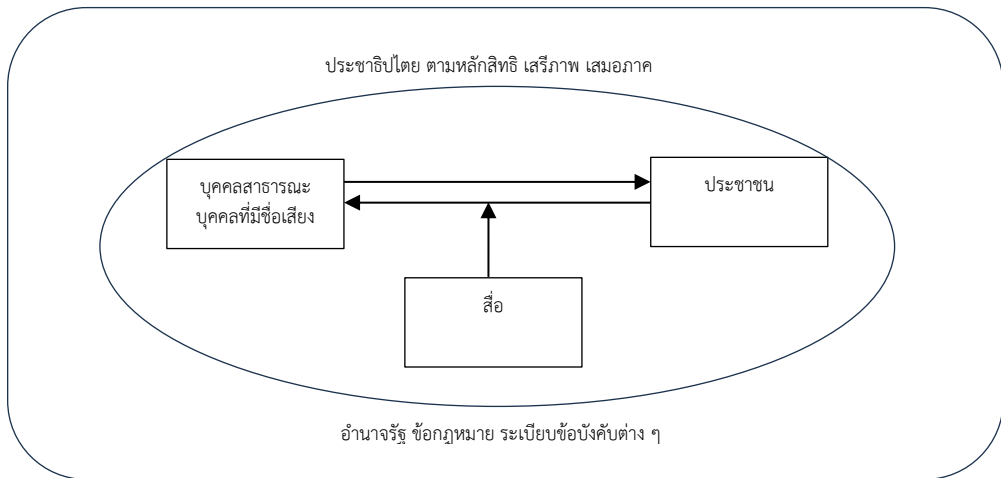
5. ผู้ที่มีอำนาจ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนและบุคคลสาธารณะ เพื่อนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการเมืองและสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

6. ควรมีการรณรงค์เผยแพร่ความรู้และกฎหมายให้ประชาชนและบุคคลสาธารณะ ทราบถึงสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงความคຸ້ມครองทางกฎหมายและผลกระทบที่ตามมาของการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านมุมมองทางกฎหมายไม่ใช่ทางสังคม

7. หากในบางกรณีการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ ส่งผลต่อความสงบสุข และก่อให้เกิดความรุนแรงของครอบครัว ในทางกฎหมายสามารถใช้กฎข้อบังคับเพื่อทำโทษบุคคลสาธารณะเหล่านั้นได้ หากแต่มีผู้ที่วิพากษ์วิจารณ์บุคคลสาธารณะเกินขอบเขต และกล่าวหาด้วยความเท็จ บุคคลสาธารณะสามารถฟ้องร้องได้ในข้อหาหมิ่นประมาทหรืออื่น ๆ ได้เช่นกัน เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับสังคม ในการใช้สิทธิและเสรีภาพต่อการแสดงความคิดเห็น (ปิ่นบุญญา ลำมะนา, 2560)

จากทิศทางในอนาคตดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า อำนาจอธิปไตย รัฐธรรมนูญและข้อบังคับต่าง ๆ ไม่สามารถขัดขวางสิทธิและเสรีภาพการแสดงออกของประชาชนได้ แต่อำนาจอธิปไตยและรัฐธรรมนูญและข้อบังคับต่าง ๆ สามารถปกป้อง สิทธิและคุ้มครองให้กับบุคคลต่อการแสดงความคิดเห็นได้ โดยการมีบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิด การกระทำดังกล่าวสามารถช่วยให้การแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างเสรี เคารพสิทธิของผู้อื่น รวมถึงเป็นการปกป้องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต่อการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกินขอบเขตหรือการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ภาพที่ 1 รูปแบบการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลสาธารณะ

ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่า บุคคลสาธารณะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นบุคคลที่สามารถได้รับคำชื่นชมหรือคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ รวมถึงมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตามหน้าที่ของพลเมืองไทยและตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีสื่อเป็นตัวกลางในการกำหนดทิศทางการแสดงความคิดเห็น ภายใต้ข้อกฎหมายและระเบียบของประชาธิปไตย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนและผลักดันสังคมให้มีเสรีภาพในการแสดงออกมากขึ้น

สรุป

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ควรได้รับตามหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และจะได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าวหากกระทำการอยู่ภายใต้กฎหมาย อีกทั้งการแสดงความคิดเห็น ต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อสร้างความแตกแยกและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

บุคคลสาธารณะเป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่มีการจับตามองจากสังคม ได้รับอิทธิพลจากสื่อและประชาชนทำให้เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นทาง

การเมืองหรือการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมมีอิทธิพลต่อประชาชนในการชี้ทิศทางทางการเมืองของประเทศไทย แต่ในหลายครั้งการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ล้วนส่งผลกระทบต่อบุคคลสาธารณะเหล่านั้นในเรื่องชื่อเสียงและความนิยม ถูกต่อต้านและถูกให้ปลดจากตำแหน่งต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่บุคคลนั้นได้แสดงความคิดเห็นและแสดงความเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ดังนั้นจึงได้ทำการวางทิศทางในอนาคตสำหรับการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ โดยในส่วนของประชาชนควรที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ลดความรุนแรงในการแสดงความคิดเห็น เคารพความคิดเห็นต่าง ที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ในส่วนของบุคคลสาธารณะ ควรให้สิทธิเสรีในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีเปิดเผยและตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง สามารถสร้างค่านิยมในวงการบันเทิงและบุคคลสาธารณะต้องมีบทบาทและหน้าที่ทางการเมือง อีกทั้งชื่อเสียงและอิทธิพลของบุคคลสาธารณะสามารถสื่อสารกับสังคมและเปลี่ยนทิศทางเมืองได้ บุคคลสาธารณะสามารถร่วมรณรงค์และเป็นตัวอย่างให้ประชาชนคนไทยแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผยและเป็นปกติตามหลักสิทธิหน้าที่ของพลเมืองไทย ด้านสื่อไม่ควรลดทอนสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลสาธารณะ ไม่ทำการบิดเบือนข้อมูล รวมถึงต้องมีจรรยาบรรณของสื่อในการตีแผ่ข่าวสารและให้สื่อเพิ่มบทบาทในการคลี่คลายความขัดแย้ง ทั้งนี้ยังรวมถึง อำนาจอธิปไตย ระบอบรัฐธรรมนูญ รัฐต้องไม่ลดทอนสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน อีกทั้งรัฐควรคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก รวมถึงการใช้กฎหมายลงโทษในกรณีหมิ่นประมาท ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและการแสดงความคิดเห็นก่อให้เกิดความแตกแยกและกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติรัฐนิติธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กมลมาศ ฤทธิศักดิ์วรกุล. (2554). *ปัญหาทางกฎหมายในการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการ* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กรกริช มุ่งสวัสดิ์ และญาดา กาศยปนนท์. (2561). *การกำหนดความผิดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น*. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปี การศึกษา 2561. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ดวงพร หมื่นนุช. (2557). *ประชาธิปไตยกับประชาชน เอกสารการอบรม หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ปิ่นบุญญา ลำมะนา. (2560). การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกในประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์*, 1(2), 63-81.

- พิราภรณ์ วิฑูรต์น. (2563). เป็นดาราพูดเรื่องการเมืองได้ไหม? : ว่าด้วยบุคคลสาธารณะกับอิสระทางความเห็นที่หายไป. สืบค้น 5 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/uZpE2>
- พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. *วารสารดุซงญี่บัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, (7)3, 190-202.
- วนิดา แสงสารพันธ์. (2550). ขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน*, 6(2), 20-44.
- ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย. (2559). หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย. สืบค้น 8 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/lCv3n>
- สมิตานัน หงษ์สตาร์. (2020). อัด อวิช นักแสดงกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมันควรเป็นเรื่องปกติ. สืบค้น 5 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/vXuKR>
- สำนักงานเลขาธิการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. (2555). พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. สืบค้น 5 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/GkPc8>
- สิทธิกร ศักดิ์แสง และณัฐภัทร ธีรารงค์กุล. (2557). แนวคิดและทฤษฎีในทางกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยอำนาจอำนาจอธิปไตยที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1), 199-220.
- ไอลตา พิศสุวรรณ. (2563). ย้อนมองโครงสร้างวงการบันเทิงไทยที่เสรีภาพดาราไม่เคยอยู่ในสมการ. สืบค้น 5 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/e5oU7>

